

การใช้ภาษาสื่อจินตภาพความรักในบทเพลงลูกกรุงที่ขับร้องโดยสวลี ผกาพันธุ์ Language Uses for Love Imagery in Luk Krung Song by Sawalee Phakaphan*

พรรณวดี พลายอินทร์¹, ยุทธิชัย อุปการดี², ปรียากรณ์ ชูแก้ว³, อลิสา คุ่มเคี่ยม⁴
Pannawadee Phlay-in¹, Yutthichai Uppakandee²,
Pariyakorn Chookaew³, Alisa Khumkhaim⁴

Received: 26 April 2021

Revised: 25 May 2021

Accepted: 7 June 2021

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ภาษาสร้างจินตภาพที่ปรากฏในบทเพลงลูกกรุงที่ขับร้องโดยสวลี ผกาพันธุ์ ขอบเขตทางด้านข้อมูลผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแอปพลิเคชันจูกซ์ (Joox) จำนวน 4 อัลบั้ม รวม 59 เพลง ผลการวิจัยพบว่า การใช้ภาษาเพื่อสร้างจินตภาพในบทเพลงลูกกรุงที่ขับร้องโดยสวลี ผกาพันธุ์ สามารถสร้างได้ 3 ลักษณะ ได้แก่ การสร้างจินตภาพโดยการเล่นเสียงสัมผัส มี 2 ลักษณะ ประกอบด้วยการเล่นเสียงสัมผัสสระ และการเล่นเสียงสัมผัสอักษร การสร้างจินตภาพโดยใช้คำ มี 6 ลักษณะ ประกอบด้วย การซ้ำคำเพื่อย้ำอารมณ์ความรู้สึก การใช้คำซ้อนความหมายเพื่อย้ำอารมณ์ความรู้สึก การใช้คำวิเศษณ์บอกแสง การใช้คำวิเศษณ์ขยายคำบอกสี การใช้คำวิเศษณ์บอกเสียง และการใช้คำแสดงกิริยาอาการ และการสร้างจินตภาพโดยใช้ภาพพจน์ มี 5 ลักษณะ ได้แก่ อุปมา อุปลักษณะ อติพจน์ บุคคลวัต และสัทพจน์

คำสำคัญ: จินตภาพ, เพลงลูกกรุง, สวลี, ผกาพันธุ์

Abstract

This study aims to explore the use of language for imagery in the Luk Krung Song by Sawalee Phakaphan. The scope of this research was to collect information from the Joox application for 4 albums by Sawalee Phakaphan, which contained 59 songs. The results found

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาสัมมนาภาษาไทย ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามัธยมศึกษา สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

¹ นิสิตปริญญาตรี หลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษา สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

² นิสิตปริญญาตรี หลักสูตรการศึกษามัธยมศึกษา สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

³ อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

⁴ ดร., อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา 90000

¹ Undergraduate students, Bachelor of Education Program in Thai, Thaksin University, Songkhla 90000

² Undergraduate students, Bachelor of Education Program in Thai, Thaksin University, Songkhla 90000

Corresponding author: E-mail address: yutthichai_1999@outlook.com

³ Lecturer of Faculty of Humanities and Social Sciences, Thai major, Thaksin University, Songkhla 90000

⁴ Lecturer Doctor of Faculty of Humanities and Social Sciences, Thai major, Thaksin University, Songkhla 90000

that the use of imagery in the songs can be separated into 3 categories. (1) The use of imaginary by rhyme which could be separated further into 2 sub-categories, the consonant rhyme, and the vowel rhyme. (2) The use of imagery by words can be separated into 6 categories: repetition, stacking, light dictation, color dictation, sound dictation, and use of verbs. (3) the use of figure of image can be separated into 5 categories: Simile, Metaphor, Hyperbole, Personification and Onomatopoeia.

Keywords: Imagery, Luk Krung Song, Sawalee Phakaphan

บทนำ

ลูกกรุงเป็นเพลงไทยสากลประเภทหนึ่ง ที่บอกเล่าความรู้สึกของสังคมและคนเมืองหลวง ดังที่ ราชบัณฑิตยสถาน (2554: ออนไลน์) ได้ให้ความหมายว่า ลูกกรุง คือ “คำที่ใช้เรียกเพลงชนิดที่คน ในกรุงหรือในเมืองนิยมว่า เพลงลูกกรุง” เพลงลูกกรุงถือเป็นสื่อที่มีทั้งศาสตร์ และศิลป์ที่กลั่นกรองถ้อยคำออกมา เล่าเรื่องราวที่ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกผ่านการขับร้อง น้ำเสียงของกลุ่มนักร้อง นักแต่งเพลง และนักดนตรี ดังที่ วรณญา อัจฉริยะดีและศิริรัตน์ รางวรรณ (2562) ได้กล่าวถึงเพลงลูกกรุงไว้ว่า “เป็นบทเพลงที่มีความหมายคล้ายกับเพลงไทยสากล แต่แตกต่างกันในรายละเอียดบางประการ ไม่ว่าจะเป็นเนื้อร้อง เรื่องราว การถ่ายทอดบทเพลง ตลอดจนบุคลิกของนักร้องจะมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว รวมทั้งน้ำเสียงเพื่อจะทำให้เข้าถึงผู้ฟังได้”

ภาษาในบทเพลงลูกกรุงมักจะมีรายละเอียด ประณีต นุ่มนวล ส่วนเนื้อร้องจะมีทั้งลักษณะที่เป็นทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง ภาษาที่มีความประณีตเหล่านี้จะเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ผู้ฟังสามารถเข้าถึงจุดหมายหรือสิ่งที่เพลงต้องการจะสื่อสารได้เป็นอย่างดี ไพบูลย์ สาราณญ์ (2550: 42-57) ได้กล่าวว่า “บทขับร้อง ลูกกรุงหรือคำประพันธ์ที่ใช้แต่งเพลงยังช่วยเสริมให้บทเพลงมีความไพเราะและ มีความหมายสามารถสื่ออารมณ์ได้มากกว่าเพลงบรรเลง

ธรรมดาๆ เพราะบทเพลงมีทั้งการเล่นเสียงสัมผัส การใช้ถ้อยคำ รวมถึงการใช้โวหารต่างๆ อันเป็นลักษณะสำคัญของบทกวีของไทย “บทเพลง” หรือ “เนื้อร้อง” จึงเป็นภาษาที่คัดสรรให้สอดคล้องกับท่วงทำนองและจังหวะของเพลงเพื่อสร้างอารมณ์ความรู้สึก” โดยภาษาหรือเนื้อเพลงเหล่านี้คือสื่อสำคัญที่ทำให้ผู้ฟังสามารถรับฟังบทเพลงแล้วเกิดอารมณ์ความรู้สึก เกิดภาพ แสง สี เสียง หรือจินตนาการขึ้นภายในจิตใจได้ สิ่งนี้เรียกว่า จินตภาพ

คำว่า “จินตภาพ” เป็นคำศัพท์ทางวรรณกรรม ซึ่งเป็นการสร้างงานเขียนที่สำคัญรูปแบบหนึ่ง ดังที่ ราชบัณฑิตยสถาน (2554) อธิบายว่า “จินตภาพ เป็นกลวิธีสร้างสรรค์งานวรรณกรรมรูปแบบหนึ่งด้วยการใช้ถ้อยคำที่มีการเลือกสรรโดดเด่นเป็นพิเศษเพื่อแทนความคิด อารมณ์ ความรู้สึก และประสบการณ์” อีกทั้ง กุหลาบ มลลิกะมาส (2517) ได้กล่าวถึงการสร้างจินตภาพในงานวรรณกรรมไว้ว่า “การสร้างจินตภาพในงานวรรณกรรมสามารถกระทำได้ 2 วิธี ได้แก่ การกล่าวแบบตรงไปตรงมาและการกล่าวแบบภาพพจน์ ซึ่งการกล่าวแบบภาพพจน์เป็นการใช้คำบรรยายเปรียบเทียบเชิงอุปมาอุปไมย” นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ ความสนใจการศึกษาภาษาจินตภาพจากบทเพลงไว้ พรอนันต์ ยอดจันทร์ (2557) ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์การใช้ภาพพจน์ ที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงไทย

สากลที่ขับร้องโดยชรินทร์ นันทนาคร และอิสราพร อนันตสุข (2561) ศึกษาเรื่องกลวิธีการใช้คำ และการใช้ภาพพจน์ในเพลงของศิลปิน นิวจิ๋ว ปรากฏว่ามีการใช้ภาษาเพื่อสร้างจินตภาพ ได้แก่ การสรรคำ การเล่นคำ การซ้ำคำ และการใช้ภาพพจน์ ฉะนั้นกลวิธีต่างๆ ที่กล่าวมานี้ล้วนแล้วแต่จะสามารถทำให้เกิดจินตภาพแก่ผู้รับสารได้ทั้งสิ้น

สวลี ผกาพันธุ์ (เซอร์รี เสวตนันท์) เป็นนักร้องลูกกรุงที่มีชื่อเสียงของเมืองไทย และร้องเพลงมานานกว่า 60 ปี สวลี ผกาพันธุ์ เพลงไว้หลายร้อยบทเพลงจากงานของครูเพลงชื่อดัง เช่น สง่า อาร์มกริ์, ชาลี อินทรวิจิตร, สุรพล โทณะวณิก สวลีได้รับรางวัลแผ่นเสียงทองคำพระราชทานจากเพลงฆ่าฉันให้ตายดีกว่าใครหนอ หนีรัก และเดือนดารา ทั้งในปี พ.ศ. 2532 ได้รับการยกย่องให้เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีสากล-ขับร้อง) เนื้อเพลงมีการใช้ถ้อยคำภาษาที่แสดงถึงจินตภาพของเพลงประกอบกับความสามารถทางด้านน้ำเสียงและการถ่ายทอดอารมณ์เพลงทำให้ผู้ฟังสามารถเข้าถึงอารมณ์ของเพลงและเกิดจินตภาพขึ้นได้ ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาการใช้ภาษาเพื่อสร้างจินตภาพที่ปรากฏในบทเพลงลูกกรุงที่ขับร้องโดยสวลี ผกาพันธุ์ ในประเด็นการใช้เสียง คำ และภาพพจน์

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาการใช้ภาษาเพื่อสร้างจินตภาพในบทเพลงลูกกรุงที่ขับร้องโดย สวลี ผกาพันธุ์

วิธีการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าการใช้ภาษาเพื่อสร้างจินตภาพที่ปรากฏในบทเพลงลูกกรุง ที่ขับร้อง โดย สวลี ผกาพันธุ์ เป็นการศึกษาข้อมูลเอกสาร ซึ่งผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1. ใช้ข้อมูลจากสื่อออนไลน์ คือ แอปพลิเคชันจูกซ์ (Joox) ผู้วิจัยเข้าใช้งานและค้นหาข้อมูลในช่วงระยะเวลาวันที่ 5-15 สิงหาคม พ.ศ. 2563 แอปพลิเคชัน ได้ทำการประมวลผลงานเพลงของศิลปิน คือสวลี ผกาพันธุ์ ขึ้นมาทั้งหมด ตั้งแต่รายการเพลงที่เรียงไว้โดยไม่ได้ระบุอัลบั้มจำนวน 123 เพลง อัลบั้มเพลงฮิต 1 อัลบั้มจำนวน 30 เพลง และเพลงที่จัดแยกไว้เป็นอัลบั้มจำนวน 4 อัลบั้ม รวม 59 เพลง หลังจากนั้นผู้วิจัยเลือกพิจารณาความเหมาะสมของบทเพลง จากเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ คัดเลือกบทเพลงที่มีการจัดอัลบั้มไว้อย่างเป็นระบบ จึงพิจารณาเลือกรายการเพลงจาก 4 อัลบั้มที่มีทั้งหมด 59 เพลง

2. วิเคราะห์ข้อมูลตามขอบเขตเนื้อหาที่กำหนด ได้แก่ การวิเคราะห์การใช้ภาษาเพื่อสร้างจินตภาพในบทเพลงลูกกรุงที่ขับร้องโดยสวลี ผกาพันธุ์ ประกอบด้วยการวิเคราะห์การสร้างจินตภาพโดยการเล่นเสียงสัมผัส การใช้คำ และการใช้ภาพพจน์

ผลการศึกษา

จินตภาพเป็นการถ่ายทอดภาษาไปยังผู้รับสารแล้วทำให้ผู้รับสารเกิดอารมณ์ความรู้สึกและมโนภาพตามที่ถูกสื่อสารต้องการจะสื่อได้ ซึ่งบทเพลงที่ขับร้องโดยสวลี ผกาพันธุ์ มีความโดดเด่นทางด้านการใช้ภาษาที่ทำให้ผู้ฟังเกิดจินตภาพ ผู้วิจัยสามารถจำแนกการใช้ภาษาสื่อจินตภาพความรักในบทเพลงได้ 3 ลักษณะ ได้แก่ การเล่นเสียงสัมผัส การใช้คำ และภาพพจน์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การสร้างจินตภาพด้วยการเล่นเสียงสัมผัส

ผู้วิจัยจำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ การสร้างจินตภาพด้วยการเล่นเสียงสัมผัสสระและการสร้างจินตภาพด้วยการเล่นเสียงสัมผัสอักษร ดังนี้

1.1 การสร้างจินตภาพด้วยการเล่นเสียงสัมผัสสระ เป็นการใช้คำในการเล่นเสียงสัมผัสสระที่อยู่ติดกันหรือมีคำคั่น เพื่อให้ผู้รับสารสามารถเข้าถึงความไพเราะ และเห็นภาพได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น การใช้คำที่มีการเล่นเสียงสัมผัสสระที่แสดงถึงความเจ็บปวดจากความรัก ตัวอย่างเช่น เพลงแสบทรวง (บ้านาญรัก: ออนไลน์) กล่าวถึงคนที่โดนหลอกให้รักว่ารู้สึกเจ็บแปลบแสบในทรวงอกเพราะ ถูกหลอกให้รักให้หลงอดอันตันใจสับสนวุ่นวายไปหมด ซึ่งในเพลงมีการเล่นเสียงสัมผัสสระว่า แสนแสบแปลบ จะเห็นว่า มีการเล่นเสียงสัมผัสสระแอ /E:/ มีการเลือกสรรคำที่มีความหมายคล้ายกันมาซ้อนติดกันจนทำให้สัมผัสได้ถึงอารมณ์ความรู้สึกเจ็บปวดเข้าไปในกายอย่างแสนสาหัสและซึ่มซิบได้ถึงเสียงอันไพเราะ ทั้งยังสัมผัสเสียงสระอัว /u:a/ และโอะ /o/ ว่า “ทรวง ลวง” และ “หลง งง ปลง” ซึ่งเป็นการเล่นเสียงสัมผัสสระแบบมีสัมผัสคั่น ดังว่า “แสนแสบแปลบทรวง ถูกลวงให้หลง อดอันงุนงงนั่งปลงนิจจา” ที่ทำให้ผู้รับสารเห็นความเจ็บปวดรวดร้าวจากการโดนคนที่รักลวงหลอก อีกทั้งการเล่นเสียงสัมผัสสระทำให้ผู้รับสารเข้าถึงเสียงภาษาที่มีความไพเราะ เสนาะหูมากยิ่งขึ้น และแสดงให้เห็นว่าคำที่ใช้เล่นเสียงสัมผัสสระ ยังมีความหมายทางความรู้สึกและสื่ออารมณ์ได้อีกด้วย

1.2 การสร้างจินตภาพด้วยการเล่นเสียงสัมผัสอักษร เป็นการใช้คำในการเล่นเสียงสัมผัสพยัญชนะที่มีเสียงพยัญชนะเหมือนกันและคำที่เลือกมาเป็น คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน จึงทำให้ผู้รับสารเกิดอารมณ์ความรู้สึกที่สามารถเห็นภาพได้อย่างกระจ่างชัดมากยิ่งขึ้น เช่น การใช้คำการเล่นเสียงสัมผัสอักษร ที่มีความหมายใกล้เคียงกันเพื่อเน้นย้ำภาพอารมณ์ความรู้สึกซาบซ่านในความรัก เช่น เพลงหน้าต่างหัวใจ (ไครหนอ: ออนไลน์) กล่าวถึงผู้หญิงที่แอบรักผู้ชายแล้ว

ไม่กล้า ที่จะบอกรัก แต่ใช้สายตาในการเผยความรู้สึกแทน ซึ่งในเพลงมีการเลือกคำ ที่เล่นเสียงสัมผัสอักษรและมีความหมายใกล้เคียงกันมาซ้อนกันทำให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกของคนตกหลุมรักชัดเจนยิ่งขึ้น คือมีการเล่นเสียง /s/ “ซ่านสาตซึ่งทรวงสะท้านสัน” คือทำให้เห็นภาพอาการของผู้หญิงที่ตกหลุมรักผู้ชายว่าเมื่อมองหน้าชายคนนั้นแล้วทำให้รู้สึกเหมือนว่าความรักนั้นเข้ามาเอบอบหัวใจให้รู้สึกสั่นสะท้านซาบซ่านเย็นเยือกไปสู่ชั่วหัวใจและแล่นกระจายไปทั่วทั้งตัว และเล่นเสียง /s/ อีกว่า “สดใสสะอาด” ทำให้เห็นภาพของความรักที่มีให้แก่ชายคนนั้นว่ามีความผ่องใสไม่ขุ่นมัว เป็นความรักที่บริสุทธิ์ และสัมผัสเสียงอักษร /r/ “รักرارมย์” ทำให้เห็นถึงการพูดคำว่ารักซ้ำๆ ด้วยความสุขใจ เมื่อนำเสียงสัมผัสอักษรที่มีความหมายใกล้เคียงกันมาร้อยเรียงในบทเพลงก็ยังสามารถเน้นย้ำให้ผู้รับสารเห็นภาพอาการตกหลุมรักได้อย่างชัดเจน

2. การสร้างจินตภาพโดยการใช้คำ

ผู้วิจัยจำแนกออกเป็น 6 ลักษณะ ได้แก่ การซ้ำคำเพื่อเน้นย้ำอารมณ์ความรู้สึก การใช้คำซ้อนความหมาย เพื่อเน้นย้ำอารมณ์ความรู้สึก การใช้คำวิเศษณ์บอกแสง การใช้คำวิเศษณ์ขยายคำบอกสี การใช้คำวิเศษณ์บอกเสียง และการใช้คำแสดงกิริยาอาการ ดังนี้

2.1 การซ้ำคำเพื่อเน้นย้ำอารมณ์ความรู้สึก การใช้คำที่เขียนเหมือนกันซ้ำในบทประพันธ์หรืองานเขียน อาจจะซ้ำติดกันอย่างคำซ้ำ หรือซ้ำคนละที่กัน แต่อยู่ภายในบริบทเดียวกัน ซึ่งเป็นการใช้คำเพื่อเน้นย้ำอารมณ์และความรู้สึกให้เด่นชัดยิ่งขึ้นและแยกแยะความให้ละเอียดชัดเจน เป็นการแยกส่วนให้เห็นอย่างเด่นชัดโดยมุ่งสื่อให้ผู้ฟังเกิดจินตภาพความรัก ที่สอดประสานและมีสัมพันธ์ภาพกับสารสำคัญของเพลง เช่น การซ้ำคำเพื่อเน้นอาการประชดประชันที่

เกิดจากความรัก ตัวอย่างเช่น เพลงสัญญาของใคร (ใครหนอ: ออนไลน์) ได้กล่าวถึงการทวงถามสัญญารักที่หญิงคนหนึ่งเคยได้มาจากชายที่ตนรัก แต่ชายคนนั้นกลับผิดสัญญา และอารมณ์ของการถามเป็นการถามเชิงประชดประชัน โดยซ้ำคำว่า “พูด” เพื่อแสดงให้เห็นถึงการเน้นย้ำถึงคำพูดต่างๆ ที่เคยให้ไว้ว่าคำพูดเหล่านั้นได้กลั่นออกมาจากใจ แต่กลับลืมและทำไม่ได้อย่างที่พูด เพราะคำพูดของเธอเองที่ทำให้ฉันต้องเจ็บระทมขมขื่นใจ ดังว่า “พูดไว้อย่างไรทำไมไม่จำ พูดแล้วกลับคำมาทำให้ตรม คำพูดคารม ไหนว่าจากใจ” และมีการซ้ำคำว่า “จะรัก, รักเธอ, รักเดียว” ในการทวงถามสัญญารักอีกครั้ง ก็ยิ่งทำให้เห็นถึงอารมณ์ประชดประชันอย่างชัดเจนยิ่งขึ้นว่า “จะรักจวบจนชีวาอดวาย จะรักจวบตายมลายสิ้นไป จำได้บ้างไหมคำพูดใครหนอ รักเธอรักเธอ รักเธอคนเดียว รักเดียว รักเดียวแล้ว ไปไม่พอ” จะรัก เป็นการซ้ำคำเพื่อบ่งบอกให้เห็นถึงคำพูดของอีกฝ่ายที่พูดเพื่อต้องการเอาอกเอาใจว่าจะรักไปจน วันตาย รักเธอ และ รักเดียว เป็นการ ซ้ำคำเพื่อให้เห็นว่าผู้พูดนั้นพูดเพราะต้องการให้อีกฝ่ายไวใจและให้เห็นถึงการกระทำที่จะทำให้รู้ว่าเขารักเธอมาก แต่กลับหลังก็กลับลืมคำพูดที่เคยให้ไว้ ซึ่งการซ้ำคำนอกจากจะทำให้เห็นถึงคำพูดที่ชายคนนั้นพูดแล้วยังทำให้เห็นภาพการถามที่ประชดประชันอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น อีกด้วย นอกจากนี้ยังมีการซ้ำคำว่า “ลืม” ว่า “ลืบล้างเป็นอื่น ลืมขีด ลืมขึ้น ลืมคำพะนอ” จะเห็นถึงอารมณ์ประชดประชันแจ่มชัดขึ้นว่าพอลืบล้างก็ลืมความใกล้ชิดสนิทสนมของเรา ลืมความสุขสดชื่นเมื่ออยู่ด้วยกัน และลืมคำพูดที่คอยบอกรักอย่างเอาอกเอาใจ สิ่งที่ถูกพูดออกมานี้ก็กลับมี แต่ความลวงหลอกไม่จริงใจก็ยังสะท้อนให้เห็นถึงนิสัยของเธอว่า “ที่แท้ก็คนใจดำเยี่ยงกา ที่แท้พูดจาความจริงไม่มี ลีนอย่างเธอนี้ จันกลัวแล้วเออ” ซ้ำคำว่า “ที่แท้” เพื่อ ตอกย้ำให้เห็นนิสัยอันแท้จริง ว่ามีจิตใจที่ดำเยี่ยงกาคำพูดเชื่อไม่ได้

และลื่นของคนแบบเธอมันช่างน่ากลัวเสียจริง ๆ

2.2 การใช้คำซ้อนความหมายเพื่อเน้นย้ำอารมณ์ความรู้สึก เป็นการ นำคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันหรือเป็นไปในทิศทางเดียวกันมาซ้อนกัน เพื่อเน้นย้ำให้ความหมายชัดเจนและเพื่อให้ผู้รับสารได้สัมผัสกับอารมณ์ความรู้สึกที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น เช่น การนำคำที่มีความหมายเหงาม้างว่างมาใช้ซ้อนกัน ตัวอย่างเช่น เพลงสิ้นหัวใจ (ใครหนอ: ออนไลน์) กล่าวถึงผู้หญิงคนหนึ่งที่มีผิดหวังเจ็บช้ำ จากความรักจึงทำให้หัวใจของเธอ ไม่ต้องการความรักอีกต่อไป ขอใช้ชีวิตอยู่คนเดียวอย่างโดดเดี่ยวดีกว่า เพลงนี้มี การซ้อนคำว่า เปล่าเปลี่ยว และ เดี่ยวดาย เพื่อเน้นย้ำให้เห็นถึงอารมณ์ของการอยู่ คนเดียวว่าจะต้องพบเจอกับความเหงาม้างว่างว่า “ฉันยอมเหงาเปล่าเปลี่ยวเดี่ยวดาย” คำว่า เปล่าเปลี่ยว ก็ยิ่งทำให้สัมผัสได้ถึงอารมณ์ของความว่าเหวอย่างชัดเจนอยู่แล้วและเมื่อซ้อนคำว่า เดี่ยวดาย เข้าไปเป็นคำว่า เปล่าเปลี่ยวเดี่ยวดาย ก็ยิ่งทำให้สัมผัสได้ถึงอารมณ์และเห็นภาพความเหงาเปล่าเปลี่ยวอ้างว้างของผู้หญิงคนหนึ่งที่จะต้องอยู่คนเดียวอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

2.3 การใช้คำวิเศษณ์บอกแสง เป็นการ ใช้คำวิเศษณ์บอกแสงเพื่อเน้นย้ำรายละเอียดของแสงให้ผู้รับสารเกิดจินตนาการตามแสงที่ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น การใช้คำบอกแสงให้เห็นภาพแสงของจันทร์อย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น เพลงแสงเดือน (รักเธอรักข้า: ออนไลน์) เป็นกล่าวชมแสงของพระจันทร์ในยามค่ำคืนว่ามีความสวยงามเป็นอย่างมาก ยิ่งแสงจันทร์ในคืนวันเพ็ญก็ยิ่งสว่างงามเกินกว่าใครเทียบและสุดท้ายก็ได้กล่าวชมความงามของแสงจันทร์นี้ว่าสวยเหมือนกับหญิงคนรักของตน ซึ่งในเพลงได้มีคำวิเศษณ์บอกแสงเพื่อเน้นย้ำให้เห็นถึงภาพของแสงจันทร์ว่า “นวลแสง นวลผ่องงามตา” คำว่า “นวล” มีลักษณะสีขาวปน

เสียงเล็กน้อย เมื่อนำมาใช้ในเพลงก็ยิ่งแสดงให้เห็นถึงภาพแสงของดวงจันทร์ที่มีแสงขาว ปนเสียงมองแล้วเพลินตา ทั้งแสงของดวงจันทร์ก็ยิ่งส่อง “เรื่องฟากฟ้าไกล” คำว่า “เรื่อง” เป็นลักษณะของแสงน้อยๆ ที่ส่องไปทั่วๆ บริเวณเมื่อนำเข้ามาใช้ในบทเพลงก็ยิ่งทำให้เห็นภาพแสงของดวงจันทร์เป็นแสงเล็กแสงน้อยที่สาดส่องผ่านเมฆในยามค่ำคืนไปทั่วฟากฟ้าทั้งใกล้ไกล นอกจากนี้ยังกล่าวชมแสงจันทร์ว่า “แสงงามผ่องอำไพ” คำว่า “ผ่องอำไพ” คือมีความสุขใสสว่างเมื่อนำมาใช้ก็ยิ่งทำให้เห็นภาพดวงจันทร์ดวงนี้ว่าแสงสว่างสุกสว่างสวยงามเป็นอย่างมาก ทำให้ผู้ที่มองนั้นต้องคลั่งไคล้เพราะความงามของแสงจันทร์ การใช้คำวิเศษณ์บอกแสงที่กล่าวมานี้ยิ่งทำให้ผู้รับสารสามารถจินตนาการภาพของแสงจันทร์ในยามค่ำคืนได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

2.4 การใช้คำวิเศษณ์ขยายคำบอกสี เป็นการใช้คำวิเศษณ์เพื่อต้องการช่วยขยายรายละเอียดของสีให้ชัดเจน ช่วยให้ผู้รับสารสามารถมองเห็นภาพของสีต่างๆ ได้แจ่มชัดยิ่งขึ้น เช่น การกล่าวถึง สีของรองเท้า ตัวอย่างเช่น เพลงนัดไว้ไม่มา (บ้านาญรัก: ออนไลน์) กล่าวถึงการแอบรักข้างเดียวของผู้หญิงคนหนึ่ง โดยผู้ชายคนที่เธอแอบรักนัดเธอให้ไปเจอกันที่ภัตตาคาร เธอแต่งกายอย่างสวยหรู แต่เขากลับไม่มา ในเพลงมีคำบอกสีเพื่อเน้นย้ำให้เห็นสีของรองเท้าที่เธอสวมใส่ ดังว่า “เดี๋ยวชายรักก็คงจะมา สวมแมกชีสีพราวตา เขาจะพาไปเริงราตรี” คำว่า “พราวตา” เป็นคำวิเศษณ์ที่ขยายคำว่า “สี” ซึ่งแสดงให้เห็นถึงสี ของรองเท้าที่เธอสวมใส่ว่ามีสีงามพราวตาเป็นอย่างมาก คือ สีแวววาว วิบวับ มากกระทบตาจนทำให้มีอาการที่ทำให้เห็นพราวไปหมด ถึงแม้ว่า จะไม่มีคำวิเศษณ์ที่บอกลักษณะของสีโดยตรง เช่น แดง ดำ ขาว แต่การใช้คำขยายเช่นนี้ก็ทำให้เห็นลักษณะโทนสีของรองเท้าได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

2.5 การใช้คำวิเศษณ์บอกเสียง เป็นการ ใช้คำวิเศษณ์เพื่อต้องการช่วยขยายรายละเอียดของเสียงให้เข้าถึงอารมณ์ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น การใช้คำวิเศษณ์ บอกเสียงของจิ้งหรีดที่ร้องพร้อมกันจำนวนมาก ตัวอย่างเช่น เพลงรักลอยลม (ใครหนอ: ออนไลน์) กล่าวถึงการพริ้วเพื่อถึงความรักโดยเชื่อมโยงกับธรรมชาติ ในเพลงมีการใช้คำบอกเสียงของจิ้งหรีดที่ร้องพร้อมกันเป็นจำนวนมาก ดังว่า “หรีดหรีดระงมฉัตรมดวงใจหรีดหรีดเรไรเหมือนใครเรียกมา” ซึ่งคำว่า “ระงม” ถือเป็นลักษณะเสียง ที่ประสานขึ้นมาพร้อมๆ กัน เมื่อนำมาใช้ในบทเพลงก็ทำให้สัมผัสได้ถึงเสียงร้องของจิ้งหรีดจำนวนมากที่ร้องพร้อมกัน นอกจากจะสัมผัสได้ถึงเสียงแล้วผู้รับสารสามารถจินตนาการภาพของจิ้งหรีดเรไรได้ด้วยว่ามีจำนวนมากเพียงใดจากเสียงร้องนี้ และเสียงร้องของจิ้งหรีดเรไรที่ร้องอย่างระงมนี้ให้อารมณ์ความโศกเศร้าเสียใจ อีกทั้งเสียงร้องนี้ก็เปรียบเหมือนกับเป็นเสียงของใครสักคนที่คอยเรียกทวงสัญญารักคืน

2.6 การใช้คำบอกกิริยาอาการ เป็นการ ใช้คำเพื่อแสดงกิริยาอาการของคนและสิ่งต่างๆ เพื่อให้เห็นการเคลื่อนไหวหรือการกระทำที่ชัดเจนขึ้น เช่น การใช้คำบอกกิริยาอาการของต้นไม้ เช่น เพลง รักลอยลม (ใครหนอ: ออนไลน์) กล่าวถึงการพริ้วเพื่อถึงความรัก โดยเชื่อมโยง กับธรรมชาติ ซึ่งเพลงนี้ก็ได้ออกไปแล้ว ในประเด็นการใช้คำวิเศษณ์บอกเสียงและ ที่นำมากล่าวในประเด็นนี้อีกครั้งเพราะเนื้อเพลงมีความโดดเด่นทางด้านการใช้คำบอกกิริยาอาการเช่นกัน ซึ่งเพลงรักลอยลมได้ใช้คำบอกกิริยาอาการให้เห็นภาพของต้นสน ที่กำลังโอนเอนไปมาว่า “สนโอนเอนไวกิ่งใบลู่ลม” มีการใช้คำว่า โอนเอน ซึ่งหมายความว่า โอนเอนไปมา และคำว่า ไกว หมายความว่า แกว่งไปมา เมื่อนำมาใช้ในบทเพลงก็จะทำให้เห็นภาพ

กิริยาอาการของต้นสนเมื่อลมพัดผ่านมาแล้ว
โอนเอนลำต้นไปมาตามแรงลมและให้ภาพกิริยา
อาการของใบสนที่แกว่งไปมาตามแรงลมอย่าง
ชัดเจน นอกจากจะให้ภาพกิริยาอาการของต้นสน
แล้ว ข้อความดังกล่าวยังแสดงนัยยะของเสียงที่
เกิดจากการโอนเอนของต้นสนและเสียงของใบสน
ที่เคลื่อนไหวไปตามแรงลม ซึ่งต้องการสื่อให้เห็น
ว่าลักษณะเหล่านี้เปรียบเสมือนเสียงของความรัก
ในอดีตที่คอยเพรียกหา

3. การสร้างจินตภาพโดยการใช้ ภาพพจน์

ผู้วิจัยจำแนกภาพพจน์ที่ปรากฏ ในการ
สร้างจินตภาพได้ออกเป็น 5 ลักษณะ ได้แก่ อุปมา
อุปลักษณ์ อติพจน์ บุคคลวัต และสัทพจน์ ดังนี้

3.1 อุปมา เป็นการเปรียบเทียบ สิ่งหนึ่ง
เหมือนอีกสิ่งหนึ่ง โดยมักจะมีคำว่า เหมือน ดัง
ตั้ง เป็นต้น ซึ่งในบทเพลงลูกกรุงที่ศึกษาก็มีการ
ใช้อุปมาเพื่อเน้นย้ำ ขยายความ หรือทำให้เห็นสิ่ง
ที่เปรียบอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น การเปรียบเทียบ
ความเจ็บปวดจากความรักกับอาการเจ็บปวด
จากการโดนมีดกรีดร่างกาย ในเพลงเสียดสละรัก
(ปานาญรัก: ออนไลน์) เพลงนี้กล่าวถึงผู้หญิง
คนหนึ่งที่ยอมเสียดสละความรักของตนเองคือการ
ยอมปล่อย ให้ผู้ชายที่ตนรักไปรักกับผู้หญิงอื่น
เพราะเป็นความสุขของชายที่รักจึงยอมทุกอย่าง
แม้ตนเองจะเจ็บปวดรวดร้าวเพียงใดก็ยอม ซึ่งม
ีการใช้อุปมาเปรียบเทียบความเจ็บปวดนี้ว่า “ใคร
จะเหมือนเราเหงาและเศร้าซึม ชมน้ำตา เจ็บปวด
เหมือนว่ามีดกรีดชีวิตยับเยิน” จะเห็นว่าการ
เปรียบเทียบความเจ็บปวดที่ผู้หญิงคนนี้ต้องเจอเหมือน
กับอาการเจ็บปวดของคนที่โดนมีดกรีดร่างกาย
อย่างยับเยิน เมื่อนำมาเปรียบเช่นนี้ก็ยิ่งทำให้
สามารถสัมผัสได้ถึงอารมณ์และเห็นถึงภาพของ
ความเจ็บปวดอย่างลึกซึ้ง

3.2 อุปลักษณ์ การเปรียบเทียบสิ่งหนึ่ง
เป็นอีกสิ่งหนึ่ง โดยมักมีคำว่า คือ, เป็น ปรากฏ
ในการเปรียบ แต่บางครั้ง ไม่จำเป็นต้องมีคำสอง
คำนี้ก็ใช่อุปลักษณ์ได้เช่นกัน ต้องดูตามบริบท
ของเนื้อหาด้วย ซึ่งในบทเพลงลูกกรุงที่ศึกษานั้น
มีการใช้อุปลักษณ์เพื่อเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเป็นอีก
สิ่งหนึ่งทำให้ผู้รับสารสามารถเข้าถึงจินตภาพ
ได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น การเปรียบเทียบ
ความรักเป็นบทละคร และการเปรียบเทียบตัวเองเป็น
ผู้หนึ่งตัวอย่างเช่น เพลงใครจะร้องเพื่อฉัน (ปานาญรัก:
ออนไลน์) เพลงนี้เป็นการกล่าวถึงความรัก
ของคนต่างๆ ไปว่าเป็น บทละครเพียงฉากหนึ่ง
เท่านั้นและกล่าวถึงความรักที่ไม่สมหวังของ
ผู้หญิงคนหนึ่ง ซึ่งในเพลงนี้มีการใช้อุปลักษณ์
ในการเปรียบเทียบให้เห็นถึงอารมณ์ความรู้สึกเห็น
ถึงภาพ ของความรักที่ต้องการจะสื่อว่า “โอ้รัก
คือบทละครฉากหนึ่ง เมื่อถึงตอนสุขเราซึ่งใจกัน
ฉากรักเธอคู่เคียงฉัน ปิดฉากนั้นเราต่างหันหลังให้”
เปรียบเทียบความรักว่าเป็นบทละครฉากหนึ่งเมื่อมี
ความสุขเราก็สุขซึ่งใจ เมื่อถึงฉากรักก็อยู่เคียง
คู่กัน แต่เมื่อปิดฉากของละครก็ต่างหันหลัง
ให้กัน เมื่อมีการเปรียบเช่นนี้ก็ยิ่งทำให้ผู้ฟังเห็น
ได้ถึงภาพของฉากต่างๆ ในชีวิตว่ามีลักษณะ
เป็นฉากเป็นตอนยิ่งทำให้เกิดมโนภาพแจ่มชัด
ขึ้น อีกทั้งนำมาเปรียบถึงความรักของคนทั่วไป
ก็ยิ่งทำให้เห็นถึงภาพความรักของคนทั่วไปมากยิ่งขึ้น
ว่าในขณะที่รักกันก็แนบชิดเคียงกัน แต่เมื่อหม
ดรักต่างคนก็ต่างหันหลังให้กัน นอกจากนี้ยังมีการ
ใช้อุปลักษณ์เปรียบผู้หญิงว่า “เธอเปรียบฉันเป็น
เช่นฝุ่นละออง” จะเห็นว่าผู้ชายเปรียบผู้หญิงเป็น
เพียงฝุ่นละอองคือยิ่งทำให้เห็นภาพ ว่าผู้หญิงคน
นี้ไม่ได้อยู่ในสายตาของเขาเลย เป็นเพียงสิ่งไม่มี
ค่าไร้ซึ่งตัวตนและไม่มีความสำคัญใดๆ กับชีวิต
เขา ทำให้ความรักของเธอจบลงอย่างไม่สมหวัง

3.3 อติพจน์ เป็นการกล่าวเกินจริง เช่น การกล่าวว่าร้องให้ออกมาจากหน้าต่างมฟ้าทวมดิน เช่น เพลงรักเอ๋ยรักข้า (รักเอ๋ยรักข้า: ออนไลน์) เพลงนี้กล่าวถึงความรักของคนๆ หนึ่งที่ไม่สมหวังในความรัก ตอนที่ยังมีความรักก็สดชื่นสุขสมไปหมด แต่สุดท้ายก็ต้องจากลากันไปทำให้ต้องเสียใจร้องไห้คร่ำครวญเพราะรักมาก จึงเจ็บมาก และมีการใช้อติพจน์ในการเปรียบให้เห็นถึงอาการเสียใจเป็นอันมาก ว่า “รักเอ๋ยรักจงอย่าเฉยแรมไกล รักเจ้าโปรดเห็นดวงใจ หวนให้ถวิล น้ำตา ร่วงริน ท่วมฟ้าทวมดิน ไม่อยากจะกินจะนอน” จะเห็นว่าน้ำตาท่วมฟ้าทวมดินเป็นการกล่าวเกินจริง เนื่องจากคนเราไม่สามารถร้องไห้จนน้ำตาหลั่งรินออกมาได้มากเพียงนั้น แต่การนำมาใช้เช่นนี้ยังเน้นย้ำให้เห็นถึงภาพอารมณ์ความรู้สึกที่เสียใจเป็น อันมากเพราะคนที่รักจากไป

3.4 บุคคลวัต เป็นการสมมติให้สิ่งต่างๆ ที่ไม่มีชีวิต มีกิริยาท่าทาง อารมณ์ความรู้สึกเหมือนกับมนุษย์ ซึ่งในบทเพลงลูกกรุงที่ศึกษามีการใช้บุคคลวัตเพื่อสร้างจินตภาพ เช่น การสมมติธรรมชาติให้ มีกิริยาอาการเหมือนกันมนุษย์ ตัวอย่างเช่น เพลงลมหนาว (รักเอ๋ยรักข้า: ออนไลน์) เพลงนี้เป็นการกล่าวถึงธรรมชาติเชื่อมโยงอารมณ์ความรู้สึกคิดถึงความรัก บรรยายธรรมชาติในฤดูหนาวที่มีความโรแมนติก เปรียบชีวิตเมื่อยามมีรักว่าช่างสุขสมเหมือนธรรมชาติในยามนี้ และมีการใช้บุคคลวัต ในการบรรยายธรรมชาติในเพลงว่า “ยามลมหนาวพัดโบกโบยไซ้ชื่นเหล่านักดนตรีร่ำรมย์ หมู่ดอกไม้ชวนภมรร่อนชม ช่างสุขสมเพลินตาน่าดูซึ้งใจ” จะเห็นว่าเมื่อยามลมหนาวพัดมาเหล่านกต่างๆ ก็ส่งเสียงร้องอย่างร่ำรมย์ ดอกไม้ ก็ชวนหมู่ผึ้งมาดมดม ช่างดูสุขสมเพลินตาเพลินใจอย่างมาก อาการที่ดอกไม้ชวนหมู่ผึ้งมาดมดมนั้นเป็นอาการที่ใช้บุคคลวัต ในการเปรียบให้เหมือนอาการของ

มนุษย์ที่กำลังชักชวนเชื้อเชิญมาชมสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่ดอกไม้ไม่สามารถมีอาการเหล่านี้ได้และเมื่อนำมาใช้ในการบรรยายก็ยิ่งทำให้เห็นภาพของดอกไม้ที่ไหวโอนไปตามลมที่พัดมาเหมือนกับกำลังชักชวนหมู่ผึ้งมาดมดมชื่นชมดอกไม้ อย่างชัดเจน

3.5 สัทพจน์ เป็นการเปรียบเทียบโดยใช้คำเลียนเสียง เช่น การเปรียบเทียบเสียงคลื่นในทะเลเหมือนกับเสียงร้องเรียกหาของคน เช่น เพลงมนต์รักปักษีใต้ (รักเอ๋ยรักข้า: ออนไลน์) เพลงนี้กล่าวถึงการชมทะเลในยามค่ำคืนที่เชื่อมโยงอารมณ์ความรู้สึกทำให้หวนคิดถึงความรักในครั้งเก่า มีการกล่าวเปรียบเทียบโดยการ เลียนเสียงว่า “คลื่นกระซิบทรายซำซันดังเสียงร่ำพันสัญญาเตือนใจรักวอน” จะเห็นว่าการเปรียบเทียบเสียงคลื่นของทะเลที่กระซิบทรายดังซำซันว่าเหมือน เป็นเสียงสัญญารักที่กลับมาเตือนใจให้หวนคะนึงอีกครั้งหนึ่ง เมื่อนำมาใช้ในบทเพลงก็ยิ่งทำให้สามารถสัมผัสได้ถึงเสียงและภาพของคลื่นทะเลที่กระซิบทรายอย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น และจากการศึกษาพบว่าการใช้สัทพจน์ในการสร้างจินตภาพปรากฏเพียงหนึ่งเพลงเท่านั้นคือ เพลงมนต์รักปักษีใต้

สรุปและการอภิปรายผล

การใช้ภาษาสื่อจินตภาพความรักในบทเพลงลูกกรุงที่ขับร้องโดยสวลี ผกาพันธุ์ สามารถสร้างได้ 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) การเล่นเสียงสัมผัส มี 2 ลักษณะ ประกอบด้วยการเล่นเสียงสัมผัสสระ และการเล่นเสียงสัมผัสอักษร โดยการ เล่นเสียงสัมผัสสระจะใช้สื่อจินตภาพของความรักที่ไม่สมหวัง ส่วนการเล่นเสียงสัมผัสอักษรจะใช้สื่อจินตภาพที่เกี่ยวข้องกับการพรรณนาธรรมชาติ เชื่อมโยงกับ ความรัก 2) การใช้คำ มี 6 ลักษณะ ประกอบด้วยการใช้คำเพื่อบ่งชี้อารมณ์ ความรู้สึก การใช้คำซ่อนความหมาย เพื่อบ่งชี้

อารมณ์ความรู้สึก การใช้คำวิเศษณ์บอกแสง การใช้คำวิเศษณ์ขยายคำบอกสี การใช้คำวิเศษณ์บอกเสียง และการใช้คำแสดงกิริยาอาการ ซึ่งการซ้ำคำเพื่อเน้นย้ำอารมณ์ความรู้สึกจะใช้สื่อจินตภาพความรัก ทั้งรักที่สมหวังและไม่สมหวัง การใช้คำซ้อนความหมาย เพื่อเน้นย้ำอารมณ์ความรู้สึกจะใช้สื่อ จินตภาพความรักที่ไม่สมหวัง และอารมณ์อาลัยอาวรณ์ในความรัก การใช้คำวิเศษณ์บอกแสง การใช้คำวิเศษณ์บอกเสียง และการใช้คำแสดงกิริยาอาการจะใช้สื่อ จินตภาพความรักเกี่ยวกับการพรรณนาธรรมชาติเชื่อมโยงกับอารมณ์ความรู้สึกคิดถึงและอาลัยอาวรณ์ในความรัก ส่วนการใช้คำวิเศษณ์ขยายคำบอกสีจะใช้สื่อ จินตภาพความรักที่ไม่สมหวัง แต่เน้นอารมณ์สนุกสนาน และ 3) การใช้ภาพพจน์ มี 5 ลักษณะ ได้แก่ อุปมา อุปลักษณ์ อติพจน์ บุคคลวัต และสัทพจน์ ซึ่งอุปมา ใช้สื่อจินตภาพความรัก ทั้งรักที่สมหวังและไม่สมหวัง รวมถึงอาการคิดถึงและอาลัยอาวรณ์ในความรัก อุปลักษณ์และอติพจน์ใช้สื่อจินตภาพความรักที่ไม่สมหวัง เพื่อเน้นให้เห็นถึงความเจ็บปวดที่เกิด จากความรักอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น บุคคลวัตและสัทพจน์ใช้สื่อ จินตภาพความรัก ที่พรรณนาธรรมชาติเชื่อมโยงกับอารมณ์ความรู้สึกคิดถึงและอาลัยอาวรณ์ต่อ ความความรัก จากการศึกษายังพบว่า กลวิธี การใช้ภาษาเพื่อสร้างจินตภาพ สื่อความรักใน ประเด็นการใช้เสียงสัมผัส จะใช้การเลือกสรร คำที่สัมผัสอักษรสื่อ จินตภาพความรักมากที่สุด ใช้สื่อจินตภาพความรักที่เกี่ยวกับการพรรณนา ธรรมชาติเชื่อมโยงกับความรัก ประเด็นการใช้คำ จะใช้การซ้ำคำเพื่อเน้นย้ำอารมณ์ความรู้สึกเพื่อ สื่อจินตภาพความรักมากที่สุดทั้งรัก ที่สมหวังและ ผิดหวัง และประเด็นการใช้ภาพพจน์จะใช้อุปมา สื่อจินตภาพความรักมากที่สุดทั้งรักที่สมหวังและ ไม่สมหวัง รวมถึงอาการคิดถึงและอาลัยอาวรณ์ ในความรัก

การสร้างจินตภาพโดยการใช้เสียงสัมผัส การใช้คำ และการใช้ภาพพจน์ มีความสอดคล้องกับการศึกษาของอิสราพร อนันตสุข (2561) ศึกษาเรื่อง กลวิธีการใช้คำและการใช้ภาพพจน์ใน เพลงของศิลปินนิวจิว ปรากฏว่ามีการใช้ภาษา เพื่อสร้างจินตภาพ ได้แก่ การสรรคำ การเล่นคำ การซ้ำคำ ซึ่งการใช้คำนี้เพื่อเน้นย้ำให้ผู้รับสาร เกิดอารมณ์คล้อยตามและ เกิดอารมณ์สะเทือนใจ และการใช้ภาพพจน์ ก็มีการเน้นย้ำให้เห็นถึงความรักที่ไม่สมหวัง และอาลัยอาวรณ์ต่อคนรัก และทำให้ เห็นภาพอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดจากความรัก อีกทั้งการใช้ภาพพจน์ก็ยังมีผลสอดคล้องกับ การศึกษาของพรอนันต์ ยอดจันทร์ (2557) ศึกษา เรื่องการวิเคราะห์การใช้ภาพพจน์ที่ปรากฏใน วรรณกรรมเพลงไทยสากลที่ขับร้องโดยชรินทร์ นันทนาคร ซึ่งผลการศึกษาปรากฏว่ามีการใช้ ภาพพจน์ในการสื่ออารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ออกมาเน้นย้ำให้เห็นภาพของความรักที่สมหวัง ผิดหวัง และความเจ็บปวดได้อย่างกระจ่างชัด ทั้งยังสอดคล้องทฤษฎีธรรมชาติที่เชื่อมโยงอารมณ์ ความรู้สึกและทำให้เห็นภาพธรรมชาติที่นำมา เปรียบผ่านการใช้ภาพพจน์ได้อย่างชัดเจน

การศึกษาการใช้ภาษาสื่อจินตภาพ ความรักในบทเพลงลูกกรุงที่ขับร้องโดย สวลี ผกาพันธุ์ ในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า เมื่อนำอารมณ์ ความรู้สึกต่าง ๆ มาร้อยเรียงเป็นบทเพลงผ่าน กระบวนการใช้ภาษา เพื่อสร้างจินตภาพความรัก ดังที่กล่าวมาแล้วนั้น ก็จะทำให้เพลงที่ขับร้อง สามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกได้อย่าง ชาบซึ้งกินใจมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังสะท้อน ให้เห็นถึงพลังของภาษาที่สามารถทำให้คน ที่รับสารเกิดอารมณ์ความรู้สึกคล้อยตาม เกิด มโนภาพตามได้อย่างแจ่มชัดแม้จะไม่มองเห็น ภาพที่เป็นรูปธรรมก็ตาม ภาษาจึงเป็นสิ่งที่มีความ สำคัญในการขับเคลื่อนสิ่งต่าง ๆ และมีความสัมพันธ์ เกี่ยวเนื่องกับมนุษย์อย่างไม่สามารถแยกจากกัน ได้

เอกสารอ้างอิง

- กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2517). *วรรณกรรมไทย*. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เทนเซ็นต์. (2559). *สวลิ ผกาพันธุ์: อัลบั้มต้นฉบับเดิม ชุด 2 บำนาญรัก*. <https://www.joox.com>.
- เทนเซ็นต์. (2559). *สวลิ ผกาพันธุ์: อัลบั้มแม่ไม้เพลงไทย ชุดใครหนอ*. <https://www.joox.com>.
- เทนเซ็นต์. (2559). *สวลิ ผกาพันธุ์: อัลบั้มแม่ไม้เพลงไทย ชุดรักเอ๋ยรักข้า*. <https://www.joox.com>.
- เทนเซ็นต์. (2559). *สวลิ ผกาพันธุ์: อัลบั้มसानตานานสุนทราภรณ์ 13 ชุดจันทน์กะพ้อรวง*. <https://www.joox.com>.
- พรอนันต์ ยอดจันทร์. (2557). *การวิเคราะห์การใช้ภาพพจน์ที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลงไทยสากลที่ ขั้วร้องโดยชรินทร์ นันทนาคร*. [ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ไพบูลย์ สำราญภูติ. (2550). *เพลงลูกกรุง*. สารคดี.
- ราชบัณฑิตยสภา. (2554). *จินตภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักงานราชบัณฑิตยสภา*. <https://dictionary.apps.royin.go.th>.
- ราชบัณฑิตยสภา. (2554). *ลูกกรุง. กรุงเทพฯ: สำนักงานราชบัณฑิตยสภา*. <https://dictionary.apps.royin.go.th>.
- วรุณา อัจฉริยบดี และ ศิริรัตน์ รางวรรณ. (2562). การศึกษาแนวคิดที่ปรากฏในเพลง ลูกกรุงของ สุเทพ วงศ์กำแหง. *การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติของนักศึกษา ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 2*. (169-181). 12 มกราคม 2562, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- อิสราพร อนันตสุข. (2561). กลวิธีการใช้คำและการใช้ภาพพจน์ในเพลงของศิลปินนิวจิ๋ว. *การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษา ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1* (210-220). ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.